

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

NIKCZEMNY

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Kto to jest człowiek NIKCZEMNY? Ano to taki człowiek do niczego – takie właśnie jest dosłowne znaczenie tego przymiotnika. NIKCZEMNY to słowo używane od początków XVI w., utworzone od staropolskiego wyrażenia: ni k czemu, czyli ‘do niczego’.

Pierwotnie NIKCZEMNY oznaczał ‘nic niewart, do niczego, do niczego niezdatny, nędzny, lichy, podły’: „Mieli lud wielki, ale nিকczemny ku walce” – cytuje S.B. Linde – „Był to człowiek gniewliwy, wszakoż iego gniew był krótki i nিকczemny”. Przymiotnik NIKCZEMNY przeszedł podobną drogę semantyczną co przymiotnik PODŁY: od znaczenia wskazującego na niską wartość, rangę i przydatność do znaczenia pejoratywnego pod względem moralnym: współcześnie NIKCZEMNY to przede wszystkim ‘zasługujący tylko na pogardę; niegodziwy, podły, haniebny’.